

**Hloušek Vít a Zdeněk Sychra (eds.): Rakousko v evropské
a středoevropské politice. Brno: Mezinárodní politologický
ústav Masarykovy univerzity v Brně, 2004, 125 stran,
ISBN 80-210-3589-7**

Lucie Königová

Tento sborník vydaný Mezinárodním politologickým ústavem Masarykovy univerzity v Brně jednoznačně vyplňuje „mezeru na trhu“ mezinárodních vztahů v českém prostředí, jakkoli je nutno poznamenat, že pouze částečně. Byl sepsán s ambicí přispět k „lepšímu povědomí o východiscích, motivech a směrech rakouské zahraniční politiky vůči středoevropským zemím v českém prostředí“. Neklade si za cíl výrazně změnit šíři a hloubku zkoumání česko-rakouských vztahů, což také na ploše útlé publikace není možné. Poskytuje nicméně velice užitečný přehled. Přesto je škoda, že zůstává spíše u popisu symptomů a do hlubší analýzy příčin se vlastně pouští pouze první kapitola, zpracovaná editory tenkého svazku.

Kniha je rozdělena do pěti kapitol. První, výše zmíněná, čtenáře vybavuje něčím, co by mu po zbytek četby mohlo a mělo sloužit jako myšlenkový rámec. „Rakousko v Evropě a Střední Evropě“ z pera Víta Hlouška a Zdeňka Sychry je stručným, přesto však obecně zdařilým exkurzem do hlavních zahraničně-politických témat Rakouska v evropském a středoevropském kontextu. Věnuje se všem hlavním tématům z této oblasti, ač již se jedná o nesamozřejmost rakouské identity nebo nesamozřejmost rakouské neutrality či koncept Mitteleuropy. Je však škoda, že tato – speciálně pro studenty a „neexperty na Rakousko“ – nejvýběžnější a nejpodstatnější část je velice krátká a mnohdy (jako v případě Mitteleuropy) na hranici konstatování notoricky známého až banálního. A škoda je to hned dvojnásobná: jednak existuje řada zahraničních publikací, které se s tímto tématem (pro tyto účely velmi relevantně) zabírají, přičemž ne všichni čeští čtenáři k nim mají přístup (namátkou jmenujme Lorda či Schöpflina s Woodovou¹) a jednak např. zpracování tématu rakouské neutrality naznačuje, že Hloušek se Sychrou jsou na velmi malé ploše schopni výstižné a přitom obsažné politologické zkratky.

Jeich úvodní kapitola připravuje půdu pečlivé analýze Kláry Poláčkové, která na zhruba dvaceti stranách popisuje roli a postavení České republiky v rakouské zahraniční politice. Autorka

recenze si je vědoma, že téma tzv. Benešových dekretů samo o sobě vydá na řadu samostatných monografií, nicméně nemůže se zbavit dojmu, že by si zasloužily o něco hlubší analýzu respektive extenzivnější citační aparát, zvláště pokud máme na zřeteli cílovou skupinu publikace, tedy čtenáře rekrutující se především z řad studentů, politologů, historiků a odborníků na mezinárodní vztahy. Přesto je tato část knihy velmi solidním shrnutím rakousko-českých vztahů po roce 1989.

Přehlednou a informačně nasycenou kapitolou je „Rakouská zahraniční politika vůči ostatním zemím Visegrádské skupiny“ od Michala Kořana. Autor čtenářům nabízí výstižný, byť stručný přehled těch nejdůležitějších aspektů rakousko-maďarských, rakousko-polských a rakousko-slovenských bilaterálních vztahů. Neopomíná ani rámec sub-regionální spolupráce (Visegrádskou čtyřku, regionální resp. „strategické“ partnerství, tzv. pracovní společenství atd.), ani nadregionální kontext (spolupráce v rámci příprav vstupu středoevropských zemí do EU). Snad jen vysvětlení specifčnosti Polska v tomto regionu a ve vztahu k Rakousku by si zasloužilo nepatrně širší prostor, především s ohledem na progresivně sílící spolupráci Polska s Německem a Francií na úkor středoevropských iniciativ.

Poslední dvě kapitoly knihy jsou věnovány možná až příliš stručnému pojednání o rakouské zahraniční politice vůči Slovinsku a Chorvatsku a vůči pobaltským zemím. Rozsahová skoupost se editorům sborníku u prvních dvou zemí vymstila natuknutím, ale nedostatečným vysvětlením či usouvztažením některých důležitých aspektů spolupráce Rakouska s těmito zeměmi (za všechny lze jmenovat Středoevropskou iniciativu, jejíž geneze a počátky byly především pro Slovinsko velmi důležité, chybí zde také zmínka o hlavním iniciátorovi spolupráce, Itálii a její tehdejší interakci s Rakouskem). Vztahy Rakouska s Pobaltím byly a jsou naproti tomu méně intenzivní než u zemí bývalé Jugoslávie, proto ani úsporná plocha textu příliš neubližuje.

Jak již bylo naznačeno, jedná se o užitečnou referenční příručku pro studenty a odborníky, která v jednom svazku soustředí informace o všech důležitých aspektech rakouské zahraniční politiky ve středoevropském prostoru a uživatelsky příjemnou formou čtenáře seznamuje se základními obrysy bilaterálních i multilaterálních zahraničně-politických iniciativ Rakouska v tomto regionu. Krom výše uvedeného lze svazku vytknout snad ještě několik zbytečných chyb, směřujících spíše na adresu redakce než editorů. Ani editorům by ovšem nemělo utéct něco takového, jako je chyba v příjmení pro středoevropský region natolik význačného politologa, jakým je Jacques Rupnik. Na informační hodnotě publikace to samozřejmě nikterak neubírá, přesto je takových chyb škoda.

¹ Lord, Christopher (ed.) (2000) *Central Europe. Core or Periphery?* (Prague: Copenhagen Business School Press).
George Schöpflin and Nancy Wood (eds.) (1989) *In Search of Central Europe*. Totowa, NJ: Barnes and Noble, 1989.